

Zmiany w przepisach dotyczących wymagań wobec przedszkoli

Opracował: Marcin Majchrzak, prawnik, członek Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

Podstawa prawna:

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1611),
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1658),
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe* (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.).

1 września 2017 r. weszło w życie nowe *Rozporządzenie w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*. Określone w nim wymagania są punktem wyjścia do przeprowadzanej w przedszkolu ewaluacji zewnętrznej – całościowej lub problemowej. Należy zauważyć, że w stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów nowy akt wprowadza pewne zmiany, o których powinni wiedzieć wszyscy dyrektorzy przedszkoli. W przypadku przedszkoli niepublicznych nowe *Rozporządzenie* powinno być stosowane odpowiednio (zgodnie z art. 180 ust. 1 *Ustawy Prawo oświatowe*).

W myśl art. 44 ust. 1 *Ustawy Prawo oświatowe* przedszkola powinny podejmować niezbędne działania w celu tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej, zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, podnoszenia jakości pracy przedszkola i jego rozwoju organizacyjnego. Powyższe działania dotyczą:

1. efektów w zakresie kształcenia, wychowania i opieki oraz realizacji celów i zadań statutowych,
2. organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki,
3. tworzenia warunków do rozwoju i aktywności dzieci,
4. współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym,
5. zarządzania przedszkolem.

W związku z powyższym minister właściwy ds. oświaty i wychowania został zobowiązany do określenia, na podstawie art. 44 ust. 3 *Ustawy Prawo oświatowe*, wymagań stawianych m.in. przedszkolom, dotyczących prawidłowości i skuteczności ww. działań, w zakresie:

1. przebiegu procesów kształcenia, wychowania i opieki,
2. umożliwienia każdemu dziecku rozwoju na miarę jego indywidualnych możliwości,
3. podejmowania przez przedszkole działań podnoszących jakość jej pracy,
4. angażowania uczniów, rodziców i nauczycieli w działania przedszkola,
5. współpracy ze środowiskiem lokalnym,
6. uzyskiwanych efektów kształcenia i wychowania,
7. aktywności uczniów i ich rozwoju osiąganego adekwatnie do potrzeb i możliwości,
8. doskonalenia pracy przedszkola przy zaangażowaniu społeczności przedszkolnej i środowiska lokalnego.

Określone w *Rozporządzeniu* wymagania stanowią o pożądanym, w ocenie twórców przepisów, sposobie realizacji zadań przez przedszkola, wskazując jednocześnie cele, do których te placówki powinny dążyć. Oczywiście wskazane wymagania nie wyczerpują wszystkich podejmowanych przez przedszkole czynności. Te, o których mowa w dokumencie, mają ułatwić skupienie się na priorytetach w organizacji pracy placówki. Przedszkolom pozostawiono wolną rękę w doborze

metod działania, pozwalających im osiągnąć stan opisywany przez wymagania. Oznacza to, że zostały one sformułowane w dość ogólny sposób. Umożliwia to placówkom przedszkolnym uwzględnienie specyfiki ich funkcjonowania oraz lokalnych potrzeb. Spełnienie wymagań stanowi więc obowiązek przedszkoli, ale sposób realizacji zależy już od osób nimi zarządzających.

Podobnie jak dotychczas obowiązek ten będzie przedmiotem badania w trybie nadzoru pedagogicznego. Zgodnie z § 2 pkt 5 i 6 *Rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego* w przypadku:

1. ewaluacji całościowej – mamy do czynienia z ewaluacją zewnętrzną przeprowadzaną w zakresie wszystkich wymagań, o których mowa w *Rozporządzeniu w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*,
2. ewaluacji problemowej – mamy do czynienia z ewaluacją zewnętrzną przeprowadzaną w zakresie wybranych wymagań, o których mowa w *Rozporządzeniu w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*.

Warto jednak zaznaczyć, że w nowym *Rozporządzeniu w sprawie nadzoru pedagogicznego* nastąpiło odejście od ustalania, czy przedszkole spełnia wymagania wymienione w przepisach określających wymagania wobec szkół i placówek. Obecne przepisy mówią wyłącznie o tym, że ewaluacja zewnętrzna przeprowadzana jest w zakresie wymagań określonych w aktualnie obowiązującym *Rozporządzeniu w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*. Jednocześnie nowe przepisy dotyczące tych wymagań nie różnicują ich już na poziomy: podstawowy i wysoki (w poprzednim stanie prawnym uznawało się, że przedszkole spełniało badane wymagania, jeżeli realizowało każde z nich co najmniej na poziomie podstawowym). Nowe *Rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego* nie zawiera też przepisów określających sposób postępowania w przypadku stwierdzenia – w wyniku ewaluacji zewnętrznej – niewywiązania się przedszkola z obowiązku realizacji wymagań. W takiej sytuacji – zgodnie z poprzednimi regulacjami – organ sprawujący nadzór pedagogiczny polecał dyrektorowi opracowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania. Obecnie nie ma o tym mowy.

Warto zaznaczyć, że większość wymagań sformułowanych w nowym *Rozporządzeniu* jest ta sama co w poprzednio obowiązujących przepisach. Tym razem jest ich jednak mniej. Również charakterystyka wymagań określonych w nowym *Rozporządzeniu* pokrywa się w znacznej mierze z analogicznymi wymaganiami na poziomie podstawowym sformułowanymi w poprzednim *Rozporządzeniu*.

W załączonych do niniejszego tekstu zestawieniach przedstawiono:

- porównanie wymagań stawianych przedszkolom w starym i nowym stanie prawnym,
- charakterystykę wymagań określonych w nowym *Rozporządzeniu w sprawie wymagań wobec szkół i placówek*.